

LIKELØNNSPRINSIPPET KVINNESYNET I EEC

FOLKEBEVEGELSEN MOT EEC

PÅ PAPIRET:

Artikkel 119

Hver medlemsstat skal i løpet av første etappe gjennomføre og deretter sørge for den fortsatte anvendelse av prinsippet om lik lønn til mannlige og kvinnelige arbeidstakere for samme arbeid.

Med lønn menes i denne artikkel den alminnelige grunn- eller minimums-lønn eller -godtgjørelse og alle andre ytelser som arbeidsgiveren på grunn av arbeidsforholdet direkte eller indirekte betaler arbeidstakeren i kontanter eller i naturalier.

Lik lønn uten forskjellsbehandling på grunnlag av kjønn innebærer:

- a) at den lønn som gis for samme akkordbetalte arbeid, skal fastsettes på grunnlag av samme måleenhet,
- b) at den lønn som betales for tidslønnet arbeid skal være den samme for samme stilling.

I REALITETEN:

Kvinnenes lønninger *under* mennenes:

Italia	24.8 %
Frankrike	27.5 %
Tyskland	30.3 %
Belgia	31.9 %
Nederland	39.3 %
Luxembourg	45.5 %

Noenlunde tilsvarende tall i Norge: 10—18 % i industri. Opp til 25 % for lavere butikkpersonale.

(Beregninger innenfor en del yrker.

Kilde: Utenriksdepartementets orientering nr. 15 «Kvinnene og EF».)

HVORFOR DENNE INKONSEKVENST?

Astrid Lulling, Luxembourgs representant i Europarådets komite for sosiale spørsmål og helsevesen, la i april 1971 fram en rapport som viser:

- i samtlige land fungerer likelønnsprinsippet som en papirbestemmelse
- lønnsdiskrimineringen tiltar i styrke, selv om de fleste direkte diskriminerende bestemmelsene er fjernet.

Lulling-rapporten påpeker at den indirekte diskrimineringen er på frammarsj:

- fordi kvinnelig arbeidskraft er konsentrert i lavtlønnsbransjer (f. eks. tekstil og elektroteknisk industri)
- disse bransjene har relativt lave investeringer pr. ansatt. Profitten er basert på direkte underbetaling.

Kvinnene får spesielle arbeidsoppgaver:

- butikk, kontor, helsesektoren, serviceyrker. Dette betyr lav lønn, slit-somme yrker, hard arbeidstid og til dels krevende utdanning.

Likelønnsprinsippet omgås ved systematisk undervurdering — «lett» arbeid kontra «tungt»:

- muskelstyrke er mere verdt enn raskhet og fingerferdighet.

Kvalifikasjoner skaper ufaglærte arbeidere:

- kvinnelige skreddere foretrekkes i den elektrotekniske industrien — de er garantert fingernemme, men formelt ukvalifiserte i bransjen
- er ikke kvinnene interesserte, kommer fremmedarbeideren inn.

Taket for de høye lønningene er høyere enn i Norge:

- Konsekvens for kvinnene : De utgjør flertallet av vanlige arbeidstakere, og rammes sterkere av den generelle urettferdige lønnsfordeling.

(Kilde: Lulling-rapporten, EF)

KVINNER I LØNNET ARBEID I EEC

Frankrike	37.0 %
Tyskland	34.0 %
Belgia	28.2 %
Italia	26.6 %
Nederland	23.0 %
(Luxembourg ikke oppgitt)	
Norge	23.0 %

(Kilde: EF's statistiske kontor OSCE 1968, Sullerot-rapporten)

Over halvparten av disse er gifte.

Hvorfor arbeider så mange gifte kvinner når forholdene er så dårlige?

Fordi de må. Det økonomiske presset er så stort — f. eks. boutgiftene — at de må ta til takke med det arbeid og den lønn de blir tilbudt.

KVINNENE UTGJØR 52 % AV BEFOLKNINGEN I EF — MEN

- de er ikke ordinært representert i EF's organer (men overrepresentert som underordnet kontorpersonell)
- til tross for at de utgjør halve befolkningen omtales de under «randgrupper» som: de unge, kvinnene, de syke, de eldre, utlendingene. . .

ER KVINNEN ET SELVSTENDIG VESEN?

- selvfølgelig — trodde vi, men i Belgia og V-Tyskland er det mannen som avgjør om hun kan ta lønnet arbeid
- i Belgia og Nederland kan fremdeles kvinnen sies opp hvis hun gifter seg

KVINNENE BLIR BETRAKTET SOM USTABIL ARBEIDSKRAFT

- fordi hun føder barn og må forlate arbeidet — i alle fall for en tid
- fordi hun føder de barna samfunnet må ha for fortsatt å kunne være et samfunn

OGSÅ I NORGE LEVER DET GAMLE SYNET PÅ KVINNEN

- men holdningen er i ferd med å forandre seg mot menneskesamfunn
- i norske skoler prøver en å motarbeide kjønnsroller

EF-LANDENES KOMMERSIELLE KULTUR HEMMER VÅRT MÅL:

EN AKTIV KVINNE MED SELVSTENDIG DØMMEKRAFT — MEDANSVAR FOR SAMFUNNET UTENFOR HJEMMET

**VI ØNSKER IKKE STILLSTAND!
JURIDISKE RETTIGHETER
ER IKKE NOK!**

Brosjyren er skrevet av:

Ann-Karin Hauge, Liv Dolve, Ingrid Bersvendsen, Elisabeth Aasen,
Unni Skreslet

Utgitt av Folkebevegelsen mot EEC, avdeling Bergen/Hordaland